

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetési ár halvban és vidéken:
Év hára 50 korona. Negyedévre 110 korona.
Félévre 220 korona. Egész évre 440 korona.
Munkáltsági költség kivételével minden nap.

Feladvány szerkesztés és leltudatolmány.
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kossuth utca 3. szám alatt. I. emelet.
A Debreceni Első Takarékpénztár épületében.
Év arány ára 2 korona.

Az első részt

a trianoni béke „vasfalán” Magyarország ütötte. Talán nem is olyan nagy ez a rés: Sopron és környéke egy jelentéktelen terület lehet másoknak, de nekünk az egész világot jelent. Először azért, mert ez a kis ország kapva-kap a legkisebb területért is, másodsor pedig azért, mert ez a kis terület Sopron, amely az utóbbi években, — amióta elszakításra ítélték — egészen a szívünkhöz nőtt.

Eleinte azt hittük, hogy csak önmagunkat vigasztaljuk, amikor szélteben hangoztattuk, — hogy: Sopront nem adjuk, de ez az óhaj olyan erős, olyan hatalmas lett, hogy áttörte a trianoni békét is.

Velencében elhatározták, — hogy Sopron hovatartozását népszavazás döntse el, s ez a népszavazás már el is dőlt, amikor Bécsben kijelentették, hogy az eredmény tekintetében Ausztria nem ringathatja illuziókban magát. Schöberék már előre beismérik, hogy az elszakított népek a felszabadítandó területek hozzánk húznak és éppen nem képzelik bele magukat azokba az illuziókba, amelyek Bécsben helyezték őket.

Apponyi és Teleki grófok Párisban csak annvit akartak elérni, hogy népszavazással döntsen az antant Magyarországnak a feldarabolásáról. De nem engedték meg és pedig azért, mert ha már egyszer elrendelik a népszavazást — jól tudták előre — az csak nekünk lehet kedvező. Jól tudta Benes is, hogy mit értett a múlt évet állandóan vonaton, mert min is ügynek, min is abban nazott, hogy valahogy be ne dőljön az antant a népszavazást sürgető kérelmeinknek.

Sopronban azonban el kellett már rendelni a népszavazást s szél Sopron sorsa már el is dőlt. Először azonban még az idő, hogy el kell rendelni azt máshol is. A trianoni békének vaskeplésén gyorsabban roszdásodnak, mint az Párisban és Prágában hiszik s az elszakított magyarok ereje pedig erősebben növekszik, mint a kisanantantoknál remélték.

A magyar kormány ereje is várakozáson felel növekszik s ez biztató jel. Eddig azt hitték a szomszédok, hogy Magyarország munkálni sem mer, ha valamit a trianoni szerződés megparancsol s arról talán még csak álmodni sem mertek, hogy Magyarország nem nyugszik bele Sopron átadásába. Sopron után pedig majd csak következnek a többi.

Bethlen István miniszterelnök kibontotta az egységes párt programját.

Kritika a pártok viszálykodásáról. A keresztény pártnak és a kisgazdapártnak össze kell tömörülnie. A királykardás megoldásának módja. Gróf Raday Gedeon belügyminiszter programbeszédje

Pécs, október 21.

Bethlen István gróf miniszterelnök ma reggel Pécsre érkezett. A kormány tagjai közül kíséretében voltak Hegyeshalmi kereskedelemügyi miniszter, Vass József kultuszminiszter, Raday Gedeon gróf belügyminiszter és Tomcsányi Vilmos igazságügyminiszter, a nemzetgyűlés tagjai közül számosan.

A Pécsre érkezőket a pályaudvaron Nendtviczky Endre polgármesterrel az élén a városi bizottság tagjai és a vármegyei törvényhatósági bizottság tagjainak nagy tömege fogadta.

A pályaudvaron megjelent a doki Soós Károly altábornagy is, valamint nagyszámu közönség. A miniszterelnököt, a kormány tagjait és a nemzetgyűlési képviselőket a polgármester üdvözölte, a melyre a miniszterelnök így válaszolt:

— Én önöknek a magyar kormány üdvözlését hozom abban a percben, amidőn három évi rablás után felszabadulva, végre szabadon élhetik magyar életüket. Eljöttünk azért, hogy meggyőződjünk a helyszínen az önök nagy szenvedéseiről, amelyeken keresztül kellett menniük és eljöttünk azért, hogy gyógyírt hozzunk azokra a sebekre, amelyeket elszennvedtek. Remélem, hogy a mai nap talán kiinduló pontja lesz egy újabb magyar érnak, a magyar haza történetében. (Hosszantartó éljenzés.) Én azt hiszem, hogy ez az új óra Pécs város nevéhez fog fűződni. (Lekes éljenzés.)

A miniszterelnök ezután kocsi szállt és elhajtatót a pályaudvarról. Az utovogalon Lelkes ünneplésben részesítették egy a miniszterelnököt, mint a kormány tagjait és a képviselőket. A miniszterelnököt a kormány tagjaival együtt a püspök látta vendégül, míg a képviselők a Pannónia-szállóban szálltak meg.

A helyörség küldöttsége a miniszterelnök előtt.

Soós Károly altábornagy a pécsi helyörség tisztikarát vezette a miniszterelnök elé. Beszédében hangsúlyozta, hogy a katonák nem politizálnak, de legyen szabad nekik is lángoló honszertürelmükkel kísérelni a miniszterelnök útját, amelyről jól tudják, hogy egyszerűen a Haduruk, a kormányzó útja is.

Bethlen István gróf miniszterelnök megköszönve az üdvözlést, ki-jelentette, hogy a maga részéről köszönetet mond a nemzeti hadsereg csapatainak elsősorban Soós Károly altábornagynak, akinek köszönhető, hogy e terület visszacsatolásánál az összhangot semmi sem zavarta meg. Az a lelkesedés, a mellyel a lakosság a magyar hadsereget fogadta, bizonyítéka annak, hogy a tisztikar e feladatot fényesen oldotta meg.

A miniszterelnök ezután elbeszélgetett a tisztikar egyes tagjaival.

A bányamunkások a belügyminiszternél.

Raday Gedeon gróf belügyminiszter előtt a pécsi bányatelepi munkásság küldöttsége tisztelt, Bozsó Károly vezetésével. A küldöttség szócska hangsúlyozta, hogy a pécsi munkásság a magyar hazáért és a magyar érdekért kíván dolgozni a jövőben is és részt akar venni Magyarország ujjaépítésében.

A küldöttség egyes tagjai ezután a belügyminiszter előtt felemlítették, hogy a bányatelepi munkások közül olyanok is letartóztatásban vannak még, akik ellen csak a látogatástól, de akik a magyar nemzet ellen nem vétettek. A Jugoszláviához való csatlakozás körvonalát nem irták alá személyesen, hanem ezek neveit odabarnították. Felemlíti még a küldöttség, hogy a folyton fokozódó drágaság mellett sorsuk mind nehezebbé válik. Kéri a belügyminiszter jóindulatu pártfogását.

Gróf Raday Gedeon belügyminiszter válaszában kifejezte örömét,

hogy szentöl-szemben állhat a munkásság küldöttséivel és kijelentette, hogy minden méltányos kívánságaikat teljesíteni fogja. A magyar kormány a szeretet jegyében jött a felszabadult területre és nem a bosszú, vagy kegyetlen megtorlás szándékával. A kormányt a szeretet és teljes igazságérzet vezeti. A munkásság anyagi helyzetét illetőleg kijelenti, hogy ma bizonyos funkcióra van szükség, mert a tisztviselői kar, amely hosszú évek fáradtságos munkája után kezdheti meg csak hivatását, sajnos szintén nincs megfelelő helyzetben. Ő maga minden méltányos kérdésben közben fog járni, csak arra kéri a munkásságot, hogy méltányolja az ország mai súlyos helyzetét.

A pécsi egyetem küldöttsége.

Vass József kultuszminiszternél először az egyetemi hallgatók küldöttsége, ezután pedig Nendtviczky polgármester vezetésével az egyetem küldöttsége tisztelt.

Vass József kultuszminiszter válaszában hangsúlyozta azt a kulturális fontosságot, amely a város és pozsonyi egyetem idehelyezésével éri. Ő maga azon lesz, hogy az elhelyezés körüli nehézségek megszűnjenek és reméli, hogy a szemster végén a pozsonyi egyetem Pécsen megkezdheti működését.

A pécsi bányatelepi munkásság küldöttsége is megjelent a kultuszminiszter előtt és kérte kulturális és gazdasági jóléti intézményeinek támogatását, amit a miniszter kérésére is helyezett.

A miniszterelnök beszéde a választógyűlésen.

Bethlen István gróf miniszterelnök a választói gyűlésen a következő beszédet mondotta:

— Tisztelt választó nagygyűlés! Három évi idegen uralom után jelentünk meg az önök körében a magyar kormány képviselőivel abból a célból, hogy amikor újból abba a helyzetbe juthatnak, hogy alkotmányos jogaiknak legszubbjé, a választói jogot gyakorolhatják. Önök előtt megismételjük azokat az alapvető elveket és irányokat, amelyek a magyar kormány politikájában zászló-mértékül ismer el. — Önök kik mérhetetlen szenvedé-

seken mentek keresztül az idegen megszállás alatt, volt idejük elmélkedniük a haza sorsa felett. Az önök hazafisassága valóságos tüzeben ment keresztül, melyből még tisztábban és fokozottabb ragyogással kerültek ki. Önök távol álltak a három évi magyar pártbarkoktól, talán éppen azért tárgyilagossággal tudják megítélni ezeket a küzdelmeket. Most, amikor a magyar közélet serpenyőjébe dobják szavazataikat a magyar kormány arra kéri önöket, hogy tegyék lehetővé a magyar haza boldogulását az által, hogy segítségére lépjenek.

nek a magyar közélet minden faktorának. Most érkezett el az idő arra, hogy a benső pártviszályokat és pártoskodásokat lehetőleg háttérbe szorítsuk s ezáltal a magyar közéletet s annak egységes frontját helyreállítsuk.

Ezer év óta a legnehezebb küzdelmét most folytatja a nemzet léteért, az ezer sebtől vérző ország nem tűrheti a pártoskodásokat. Mert ezek lehetetlenné teszik az egységes program kialakulásának foganatba vételét. Pedig soha nagyobb szükség nem volt arra, hogy az ország élén erős és autoritással bíró kormány álljon, amely egy parlamenti többségre támaszkodva, eredménnyel tudhat dolgozni. A romokat kell eltakarítani, az új Magyarországot felépíteni. — Hogyha a kormány gyenge, úgy azt azonnal el kell távolítani, de nem állhat elő viszont az a körülmény, hogy a kormányra háruljon a felelősség az ország ügyeinek viteléért abban az esetben, ha a parlament akadályozza meg a kormány munkáját.

Nem büntetni, hanem gyógyítani kell.

Amikor 1919. augusztusában a proletárdiktatura megbukott: a büntetés, a megtorlás volt a jelszó. Azóta változott a világ. Ma nem büntetni, hanem építeni és gyógyítani kell. Azok, akik jók és alkalmasak arra, hogy a megtorlás pallosát suhogtassák, azok nem alkalmasak az építésre. A megtorlás szelleme a tulságosan szélsőséges jogfolytonosság nemcsak hogy nem biztosítja az ország helyzetének szanalását, hanem ez még beteggő is teheti az országot, a parlamenti szituációt és teszi és tette az a körülmény is, hogy csonka volt az ország, azonkívül az, hogy a parlamentből, a parlament mellől hiányzott két nevezetes alkotmányos faktor: a király és a főrendiház.

A pártoskodás kerékkötője a kormányzásnak.

Az egyik faktort sikerült időközben pótolni. A nemzetgyűlés kormányzót választott, de a főrendiház ma sem működik pedig éppen a főrendiház lett volna hivatott arra, hogy egységesítse a magyar közéletet hatalmas tényezőivel. A kisgazda társadalom és a keresztény nemzeti párt sem támogatja a kormányt azzal az elszántsággal s azzal az egyetemességgel, amely szükséges volna ahhoz, hogy a kormányzatnak tekintélyt és erőt adjon. A mai viszonyok között, amikor minden azon mulik, hogy milyen erővel képes a kormány az ország sorsát irányítani, a koalíciós állapot kerékkötője egy határozott politikai irány kifejlődésének. E tekintetben a mai viszonyok nem képesek arra a szerepre, amelyet hivatva volnának betölteni. A pártokban versény keletkezett a népszerűségére és a hatalmi pozíciókért. Így a kormány és az egyes miniszterek sohasem tudhatják, hogy a leszavaztatás veszélyének mikor lesznek ki magukat. A pártok önmagukban sem homogének. Bennük vannak a pártokban olyan képviselők, akik más és más világnézettel bírnak mint amelyekkel a párt

programja kialakult és intramuros szítják a harcot és a pártoskodást a kormány ellen, sőt a saját pártuk vezére ellen is. Ezek a trójai falovak az ostromlott várban meghuzódva teselkednek az alkalomra, amikor az ország érdekével össze nem egyeztethető módon népszerűségért kapkodnak és az ország érdekeivel ellentétben puccsokat rendeznek.

Külpolitikánk gyengeségének oka.

Nem lehet csodálkozni ilyen körülmények között, hogy gyenge és labilis az a politikai irány, amelyet a parlament diktál. Külpolitikánk gyengeségének is egyik kuforrása a parlamenti viszonyokban rejlik. Nem köt megegyezést a külföld olyan kormányval amelynek bukasát minden percben jóslgatják, még kevésbé hajlandó egyik vagy másik külföldi állam arra, hogy segítségét nyujtsa egy olyan kormányzati iránynak, amely érdekeivel inkább nem egyeztethető össze, mint az azt követőjével. Ennek a viszálykodásnak kihasználják a hátrányait belső ellenségeink is. A belső, rejtett földalatti agitáció a forradalom pártja a radikálisok ezeknek szövetséges társai.

Szomorú és türetetlen következményekkel jár a pártoskodás a kormányzatban is. Egy miniszter, egy államtitkár, egy főispán-kérdés eldöntése nagyobb és nehezebb probléma mint sok más politikai kérdés, amelyeknek eldöntésétől sok százezer ember jóléte függ.

Így a kormány nem tud megfelelni azoknak a kötelezettségeknek, amelyeknek teljesítését, az ország fölé komolyan megkövetelné, mert amikor a lét és nemlét kérdéséről van szó, akkor ilyen belső kavardásoktól egyéni törekvésektől az ország érdekét függővé tenni nem lehet.

Rendet a pártok soraiban!

Elérkezett az utolsó pillanat arra, hogy a nemzetgyűlés pártjai a saját soraikban rendet teremtsenek, ha nem akarják azt, hogy az ország újra a zűllés a megsemmisülés útjára lépjen. Felelősségem teljes tudatában felhivom a pártok figyelmét arra, hogy a kormányzatért a felelősséget nem vállalhatjuk, ha a kormányzópartok a saját soraikban a rendet helyre nem állítják és a nem oda való elemeket a saját soraikból el nem távolítják.

A kormány erejét és idejét eddig arra fordította, hogy a klikkek és párt-intrikák ellen küzdjön. Meggyőződésem szerint nincsen olyan elvi, vagy anyagi ellentét a két kormányzópart között, amely az összeolvadást lehetetlenné tenné.

A kisgazdapárt a falu érdekeit képviseli, a másik párt a keresztény magyar intelligenciát, a városi elemet, a munkásosztály érdekeit tartja szem előtt de éppen úgy a kisgazdatársadalomét is szíven viseli és azzal annak érdekeivel soha szembe nem helyezkedett, valamint agrár-érdekeivel sem.

Az ország érdekeit a keresztény nemzeti és agrár-irányzat csak együttesen viheti előbbre. A kisgazdatársadalom hazafiasan és keresztény irányban dolgozó erőteljes és széles rétegeinek támasza nélkül egy egységes és demokratikus kormányzatban el kell, hogy járjon a történelmi magyar intelli-

genciának a fontosságát, amelynek tudása, népszerűsége, látóköre és kipróbált hazafiasága nélkül egységes, egészséges kormányzat soha nem lehet ebben az országban.

A kereszténypártnak és kisgazdapártnak tömörülnie kell.

Ennek az országnak éppen ezekből a pártokból alakult vezetésre van szüksége, amelyben helyet kell foglalnia a magyar kisgazdatársadalmnak, a magyar intelligenciának és a magyar munkásosztálynak is: a mennyiben nemzeti alapra helyezkedik. Ennek az ideje elérkezett, mert hiszn csak az elavult dogmák, az élet által megcáfolt teóriák eltávolításával lehet a mi szerencsétlen országunkat megmenteni. Össze kell tehát a kisgazdapártnak és a keersztény pártnak tömörülnie, mert a helyzet megköveteli, hogy a pártoskodásra, a széthuzásra szító elemekre a nemzet lesújtó keze le-sujtsjon. A nemzetnek ezen végső óriában, ezen válságos óriában egy olyan magyar parlamentre van szüksége, amely ilyen feltételek mel lett vállalhatja a kormányzat irányításával járó súlyos terhet és felelősséget.

Az egységes párt nem odázható tovább.

Maradjanak távol mindazok, akik másodrendű kérdések feleltetésével óhajtkák érdekeiket megvédelmezni. Az egységes kormányzó párt megalakulására ma szükség van. Ez nem odázható el. Ma éppen azért van a legnagyobb szükség rá mert a legnehezebb problémák megoldására most fog rákerülni a sor. A főrendiház, a választójog reformja, a közigazgatási reform, a magyar alkotmány alapvető reformjának problémája olyan fontos kérdések, amelyekhez nem nyulhat az a nemzetgyűlés, amelynek tagjai között vannak olyanok, akik nem lehetnek arra méltók.

Mások azt mondják, hogy az általános választások előtt kell megcsinálni az egységes pártot, nem pedig a parlamenti ülészak közepén. Én semmikép sem osztom ezt a felfogást. Egészen bizonyos hogy a pártok széjjelhuzását, majd nem tudnánk megszüntetni, ha nem mostan igyekeznénk megalakítani az egységes pártot. Realpolitikára kell törekednünk, de nem a jelszavak alapján. A falu és az agrár-érdekek szem előtt tartásával kell az országot képiteni. Az ipari és kereskedelmi pályákra kell fiatalsgunkat nevelni és ez által fellendíteni a honi piactól hátralkozó ipart és kereskedelmet. Ujból életképesse kell tenni a magyar keresztény intelligenciát.

Korszerű demokrácia.

Így kell szolgálni a keresztény világnézetet! Ebben rejlik ami politikánknek a jövődő ereje. A felekezeti békét minden körülmények között ápolnunk kell. Meg kell állapítanunk mindenk előtt a közös munkaprogramot és ezen munkaprogramot csakis a konszolidáció és a jogfolytonosság helyreállítását célozhatja. Korszerű demokráciára van szükségünk, hogy ezeknek segítségével, valamint szociális reformokkal gazdasági életünknek szükséges kiépítésével segít hessünk az ország érdekén.

A főrendiház.

A nemzetgyűlésnek, meggyőződésem szerint kötelessége, hogy a modern főrendiházat megalkossa és azt jogaiba ujra visszahelyezze. Az egykamarás nemzetgyűlés csak kényszerhelyzetből kifolyólag állhatott fenn, azért, hogy megköthessük

Tennivalók.

A nemzetgyűlésnek meg kell alkotnia tehát továbbá a sajtótörvényt, abból a célból, hogy végre az írott szók szabadságát megszabadithassuk a cenzura béklyóitól s hogy a sajtó újból kulturintézményé válhassék. További feladatunk, hogy megalakossuk azon reformokat, amely a munkásosztály érdeke szempontjából és szociális szempontból helyzetük javítása érdekében eladázhatatlanul szükségsek.

Gondoskodni kell sürgősen arról is, hogy a földreform gyorsabb ütemben hajtassék végre.

A házhelyekről alkotott törvény ne írott malaszt maradjon. A nemzetgyűlés utolsó feladata lesz, hogy egymással jurtimban megalakossa az új választójogi törvényt és a közigazgatási reformot.

A választójog.

A választói jog terén a ma érvényben levő rendet nem törvényesithetjük. Az 1918-ban alkotott választójogi törvénynek messzebb kell menni, de nem mehetünk odáig, mint a mai választójogi rendelet. Az általános műveltségi kvalifikációtól nem tekinthetünk el. A lajstromos választási rendszerrel megbékülni alig tudok. Ez az osztálypártoknak ad előnyt és végeredményben a nemzeti érzés háttérbe szorítását eredményezi a parlamentben. Ez ránk nézve végzetes lenne.

A közigazgatási reformmal a törvényhatósági bizottságok demokratikusabb összetételét kívánjuk elérni. Ha ezen két reformot a nemzetgyűlés törvénybe iktatta, meggyőződésem szerint feladatát teljesítette.

A trónkérdés.

Ne vesszünk össze afelett, hogy a trónt legitím alapon, — vagy szabadkirályválasztási alapon fogjuk betölteni akkor, amikor egyik kell, hogy legyünk, hogy a gyomrunk ne maradjon üresen és hogy megélhessünk. De szerencsére e kérdés eldöntése, legaább teoriában nem olyan nehéz, mint ahogyan azt a két párt vitájából hiinni lehetne.

A király 1918. novemberében eltávozott, és megszűnt alkotmányos jogait gyakorolni. Távozása vismajornak volt következménye. A forradalmi események teremtette állapot ma is fennáll. Ezen állapot jogi karakteristikumát az összegyűlt nemzetgyűlés az 1920-ik I. t. c.-ben állapította meg, amely azt mondja, hogy megszűnt a királyi hatalom gyakorlása, megszűnt a pragmatica sanctionak a közös és elválaszthatatlan birótlására vonatkozó része, megszűnt az 1867-ik XII. t. c. érvénye. Az ezen áttalokból folyó konzek-

venek a békeszerződés megkötése után fogja levonni a nemzet.

A konzekvencia, amelyre a törvény utal, nézetem szerint a következő:

Magyarország uralkodója nem lehet egyúttal más ország uralkodója és az gyakorolhat királyi jogokat, aki elismeri, hogy a pragmatika sanctionak az együttes birtolásra vonatkozó határozmányai valamint az 1867-ik XII. t. c. érvénytelené váltak.

De mi következik már most ebből a posztulátumból arra a kontroverzióna vonatkozólag, amely a legitimitás és a szabadkirályválasztók között fennáll?

A nemzet akaratából, az 1920. I. t. c. ből, valamint a trianoni szerződésből leszürt posztulátum nincsen ellentétben sem a legitimitás sem a szabadkirályválasztás elvével, legalább teoretice nincsen. A király az ország első funkcionáriusa és helyéről el nem távozhat a vis major esetét kivéve. Ha vis major vagy forradalom megakadályozza őt jogainak gyakorlásában, addig, amíg a vis major tart, legitím jogai meg nem szűnnek, el nem enyésznek, el nem évülnek, de ha megszűnt a forradalom, vagy a vis major abban az esetben uralkodói jogait gyakorolni köteles.

Ma két szélsőséges álláspont áll egymással szemben, az ultra-legitimitás és az ultra-szabadkirályválasztók álláspontja, akik detronizálni akarnak azonnal.

Ebből a helyzetből csak egy kiút van. A nemzetnek, illetve a nemzet megbízásából a kormánynak kell a nemzet felfogása alapján tisztázni a helyzetet a királlyal és a kormánynak a kötelessége, hogy a nélkül, hogy ezáltal azt az álláspontunkat feladnánk, amely szerint a királykérdés elintézése Magyarországon belülről a signatárius nagybatalmagnál a diplomáciai érintkezést felvegye abból a célból, hogy velük a magyar nemzet álláspontját e kérdésben megismertesse.

Ezeket a tárgyalásokat a kormánynak kötelessége alkalmas időpontban lefolytatni a nemzet megbízásából. Addig, míg ezek valamely eredményre nem vezetnek, a királykérdést sem egyik, sem másik irányban eldönteni nem lehet és nem is szabad. Addig minden törekvés, amely a parlamentben és a parlamenten kívül harci riadó formájában nyilvánul meg, alkotmányellenes és forradalmi jelenség, amelyet a kormány teljes erővel elnyomni kötelességének kell, hogy tartson.

Mi sem puccsot sem detronizációt semmi körülmények között el nem fogadunk. Mi tárgyalni akarunk és csak azután dönthetünk. Türelemmel és becsületes törekvéssel kell a kérdést megoldani. Minden más kísérlet polgárháborúra vezethetne.

Ne jöjjenek tehát az egységes kormánypárt falai közé sem azok, akik király-puccsot lehetnek tartanak, sem azok, akik detronizáción törik a fejüket. Nem dolgozhatunk velük együtt. De ne jöjjenek közibünk azok se, akikben nincsen gyűrnemertési érzék. Nekünk nem szónokló hazafiakra van szükségünk. Egy ország kormányzatát vezetni, azt irányítani a parlamenti többségi pártok nehéz és súlyos kötelessége, de nem mindig a népszerűség útja.

Az ország színe előtt hívom tettekre a parlament tagjait. Teljesítsék nemzeükkel szemben kötelességüket, sorakozzanak utógondolat nélkül egy táborba azoknak a kötelességüknek a teljesítésére, amely-

ket a nemzet érdekében el kell végezni és válasszanak maguknak vezetőt, én nem fogok utjába állani, de ha egyszer választottak, ne hagyják cserben, merj ezzel a nemzetet dönteni sirba.

Gróf Ráday programbeszéde.

Bethlen István gróf miniszterelnök beszéde után gróf Ráday Gedeon belügyminiszter mondta el programbeszédét.

Ma két főkérdés az, amely a belügyminiszteri tárcát leginkább foglalkoztatja: A választópog és az ugynevezett törvényhatósági reform kérdése. Azt mondanom sem kell, hogy e kérdésekben is minden tekintetben alávettem magam a miniszterelnök ur álláspontjának.

Minden iparkodásunk az, hogy a közigazgatás gyorsabb és közvetlenebb legyen. Voltak hibák és ezeket orvosolni kell, mert ezt kívánja mag az ország, mint az egyeseknek érdeke.

El kell érünk azt, hogy jobb fizetéssel kevesebb tisztviselő, több munkát fejtson ki, mert tagadhatatlan, hogy munkálkodniuk kell, mert a mostani helyzet és helyzetük nézve aránytalan és szélsőséges. A felesleges tisztviselő létszámát azonnal csökkenteni kell és meg kell tisztítani a hivatalokat azoktól, akik azt mellettfoglalkozásuk tekintetében nem képesek ellátni, akik tudásukat, szellemüket és munkakörüket hivatásuknak szentelik.

A kormány nagy gondot fordít a drágaság letörésére.

A kormány a szociális prob-

lémák keretein belül a következő javaslatokat szándékozik a Ház elé terjeszteni:

A közalkalmazottak szolgálati viszonyának, az ipari és kereskedelmi vállalatokban alkalmazottak munkaidejének szabályozása.

A vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvényreform.

A fiatalok munkások és munkások védelme.

A munkások testi épségének és egészségének fokozottabb védelme.

Az ipari eflügylet kiterjesztése.

A munkásviszályok megszüntetése, nevezetesen a békéltetés.

Ezúttal Haller István szólt. A kereszténypárt nevében kijelenti, hogy a miniszterelnök programját a párt megvitatás alá fogja venni, de már előre hangsúlyozza, hogy a miniszterelnököt törekvésében támogatják.

Bubinek István bejelenté. — hogy mindannyian, akik jelen vannak a kizsákdapárt részéről a miniszterelnök munkaprogramjának megvalósításában minden erejükkel a magyar nemzet javára támogatni fogják.

A gyűlés Bethlen István és Ráday Gedeont szünni nem akaró létetésével ért véget.

A korona 0-77 fél Tőzsdéi jelentések.

Valuták a budapesti tőzsdén: Napoleon 2130—50, angol font 230—50, delár 702—15, francia frank 5200—50, márka 482—93, lira 2730—80, osztrák korona 23 és háromnegyed, 24 és háromnegyed, rubel 33—4, lei 549—59, szokol 760—70, korona dinár 975—95, lengyel márka 15 fél és 16 fél.

Devizák a budapesti zárlaton: Amsterdam 237 és fél, 47 és fél, Bukarest 530—40, Kopenhága 13250—750, Krisztfánia 88—92, London 2820—50, Berlin 467 és fél, 77 és fél, Olaszország 2750—800, Páris 5225—75, Stockholm 16250—400, Svájc 12875—3125, Bécs 21 és háromnegyed, 22 és háromnegyed, Newyork 710—20.

Zürichi zárlaton: Berlin 345, Holland 185, Newyork 548, London 2160, Páris 4005, Milano 2150, Prága 575, Budapest 77 és fél, Zágráb 190, Bukarest 415, Varsó 13, Bécs 30, osztrák belvezett 22.

Budapesti terménytőzsdé zárlat: A terménytőzsdén ma nagyon kevés árú volt és egész idő alatt a kereslet volt túl sulyban. Nagybörözlet nem alakult ki. A malátagyárosok szokásos vásárlásait eszközölték. Az árak szilárdultak. — Nagybörözlet szilárdulás volt lisztben. A vetőmag piacon üzlet alig alakult ki.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 1930—0, pestvidéki 1930—50, rozs 1480—1500, takarmány árpa 1600—1650, repace 2700—850, korpa 880—900.

A statárium kiterjesztése Debrecenben.

Gyűjtogatás, hűtlenség és lázadás büntető bíróság előtt.

Az utóbbi időben több kommunista cselekménynek jötték nyomára a hatóságok, amelyek szükségessé tették a rögtönítélő eljárás kiterjesztését. A statárium eddig is meg volt Debrecenben a lázadás és hűtlenség büntető nézve, de most, hogy Budapesten és a vidéken csaknem egyidőben hatalmas tüzeket okoztak a kommunista gonosztevők, az államhatalom kényszerítve volt arra, hogy a rögtönítélő eljárást a gyűjtogatásra is kiterjessze.

A debreceni kir. törvényszékhez tegnap érkezett meg az igazságügyminiszter rendelete, amely erre vonatkozik és Kesserű Lajos dr. kir. curiai bíró, törvényszéki elnök intézkedett, hogy a következő hirdetmény adja tudtára a közönségnek a statárium elrendelését.

1921. EL. II. K. 13.

Hirdetmény. Statárium!

A magyar kir. igazságügyminiszter az 1912 évi LXIII. t. c. 12. §-ának 4. pontjában, vala-

mint az 1921. évi XXIX. t. c. 13. §-ának első bekezdésében nyert felhatalmazás alapján a 9550—1915. I. M. E. számú rendelet 25. §-ának megfelelőem a m. kir. belügyminiszterrel és a m. kir. honvédelmi miniszterrel egyetértve a 23514—1921. I. M. E. sz. rendeletével a

rögtönbíráskodás

kihirdetését elrendelte a debreceni kir. törvényszék területére, e hirdetmény közzététele után után elkövetett következő bűncselekményekre:

1. Gyűjtogatás.

E bűncselekményen kívül a rögtönbíráskodás továbbra is érvényben marad a következő két bűncselekményre:

1. Hűtlenség.

2. Lázadás.

Felhívom a lakosságot, hogy e bűncselekmények elkövetésétől mindenképp óvakodjék.

Figyelmeztetem a lakosságot, hogy a polgári bíráskodás alá tartozó minden olyan egyén, aki a debreceni kir. törvényszék területén a **gyűjtogatás, hűtlenség** vagy a **lázasadás** bűncselekmények valamelyikét elköveti, rögtönítélő eljárás alá kerül és

halállal büntődik.

Debrecen, 1921. október hó 21.

Kesserű Lajos

kir. curiai bíró.

a debreceni kir. törvényszék enőke.

A felsősziléziai döntést közzük Németországgal.

Az elvesztett területek.

Berlin, október 21.

(Wolff.) A nagykövetek értekezlete ma délután egy jegyzékkel adott át a német követnek a felsősziléziai döntés ügyében. A hatalmak, akik az amerikai Egyesült Államokkal a versaillesi békeszerződést aláírták, a szerződés értelmében olyan megoldást kerestek, amely megfelel a lakosság községenkénti szavazásában megnyilvánuló óhajának és tekintettel van a földrajzi és gazdasági helyzetre. Németország nem feledkezik el arról, hogy a szövetséges hatalmak döntésüket egységesnek tekintik és szilárd az az elhatározásuk, hogy bármely résznek érvényt fognak szerezni. A szövetséges hatalmak tekintve, hogy a kérdés szabályozásának lehető leggyorsabb megvalósítása az általános béke érdekében van, olyan intézkedéseket fognak alkalmazni, amelyek a határozat teljes végrehajtását biztosítani képesek. A válaszhoz csatolt terjedelmes melléklet első sorban a népszövetségi tanács által javasolt határvonalat tartalmazza. E vonal szerint Németország elveszíti a sathori kerületi délkeleti részét, a ribnik kerületet és az északnyugati sark kivételével Piesst, aztán Gleiwitz keleti csücsköt, a Hindenburgi kerületnek majdnem kétharmad részét, Kattowitz városát és kerületét. Königsbrütte tartományt, a beutheni és a keleti déli részét (Beuthen városa megmarad a németeknek) s végül a lublini kerületet tulajdoni részét, városait a legfontosabb ipari vállalatokkal együtt.

Végül a nemzeti kisebbségek vé-

delmére irányuló intézkedések foglalatnak a mellékletben. A határozatok végrehajtására bizottságokat kell kinevezni Lengyelországból és Németországból a nélszövetségi tanács által kijelölt elnök vezetésével. Felszólítják a német és lengyel kormányt, hogy küldjék ki 8 napon belül meghatározottakat a tárgyalásokra. (MTI.)

Kiáltvány a magyar nemzethez

Budapest, okt. 21.

Bethlen István gróf miniszterelnök a következő kiáltványt intézte a magyar nemzethez:

Kiáltvány a magyar nemzethez!

A m. kir. kormány a nyugatmagyarországi kérdés békés megoldása tárgyában Velencében 1921. évi október hó 30-án olyan megegyezést kötött, amely a jelen rendkívül nehéz körülmények között kedvezőnek tekinthető eredményeket biztosít. A kormány ennél fogva a haza minden polgárától elvárja, hogy a megegyezésben vállalt kötelezettsége teljesítését legszentebb hazafiai kötelességeink tartsa.

Nyugatmagyarországi felkelők!

Minden Magyar meg van arról győződve, hogy hazafias lelkesedésből ragadtatok fegyvert, határaink védelmére. Elérkezett azonban azon időpont, amelytől kezdve nem vitészetektől hanem józan mérsékletektől, hazafias önmegtartózkodástól függ Nyugatmagyarország sorsa.

Jól tudjátok, hogy milyen nehéz küzdelembe került, amíg a velencei eredményt elérni sikerült.

Ezt az eredményt nem szabad kockára tennetek.

Sopron és környéke, amely már elveszettnek látszott előttünk, majdnem teljesen megmarad.

Lehetővé válik a trianoni békeszerződésben megállapított határok kifizetése.

Nem kell miért aggódnotok oda való fegyvertársaitok sorsáért, mert nem lehetnek üldözésnek kitéve ott. Ezt Ausztria Velencében magára vállalta.

A tisztviselők sorsát is biztosítottuk.

További ellátások nemcsak a Velencében elért eredményeket veszelézetné, hanem a nagyhatalmak részéről alkalmazásba vételének ama szankciók, amelyek hazánkat megveszedelembé döntenék.

Mi akik hazánk sorsáért felelősek vagyunk, felszólítunk benneteket, hogy hadjaitok fel minden további ellenállással és békés foglalkozásokhoz térjétek vissza.

Aki ennek a felhívásnak eleget tesz, hazafiasan cselekszik és a nemzet hálijára, elismerésére tarthat számot.

Aki a szózatunkra nem hallgat, a nemzet legszentebb érdekei ellen vét lázadó a magyar haza ellen és őt a magyar törvény teljes szigorral fogja sújtani.

Hősök!

Véget ért a küzdelem, legyetek most megtagadóak önmagatokkal szemben a haza javára.

Kelt Budapest, 1921. évi október havában.

Bethlen István gróf.
miniszterelnök.

141 Debreceni Ujság
telefon száma

A köztisztviselők kedvezményes gyógykezelése.

Negyedmilliót ad rá a kormány egy évre.

A népjóléti miniszteriumban ma délelőtt 9 órakor ankét volt, amelyen a tisztviselők gyógykezelésének kérdésével foglalkoztak.

A megjelent orvosok abban állapodtak meg, hogy az orvosszövetség az ország összes orvosait fel fogja hívni közreműködésre, hogy a köztisztviselők kedvezményes betegkezelését lehetővé tegyék. A szükséges orvosokat ki fogják választani és gondoskodás fog történni, ~

hogy minden beteg tisztviselő és családjának tagjait kedvezményesen gyógykezeljék.

A költségek fedezésére a kormány 40 millió koronát bocsát az orvosok rendelkezésére. Ezt az összeget részben hivatalból kinevezendő, részben választott tagokból álló országos tanács fogja felosztani. A megállapodás egyelőre egy esztendőre szól.

A kedvezményes gyógykezelés ez év november 1-én veszi kezdetét.

Táviratok.

A bécsi nép megtámadta a valutaüzereket.

Bécs, okt. 21. A rettenetes drágaság miatt az elkéseredett bécsi lakosság tegnap megtámadta a Residenz-kávéházat, a hol valutaközvetítő láncosok ültök fel tanyájukat. A tömeg benyomult a kávéházba és gumibotokkal támadt rá, az épen üzleteiket lebonyolító zsidókra. „Gazember siber zsidók, majd ellátjuk a bajotokat!” kiabálta a feldühödött tömeg. Végre a kivonult rendőrségnek sikerült helyreállítani a rendet. (MTI.)

Mit jelent hát az osztrák külügyi bizottság határozata?

Budapest, okt. 21. A Magyar Távirati Iroda közli, hogy hivatalos osztrák helyről nyert értesülés szerint az osztrák külügyi bizottságnak e hó 18-án a nyugatmagyarországi kérdésben hozott határozata a velencei egyezmény végleges elfogadásának tekinthető. (MTI.)

A pécsi szocialista jelölt visszalépett.

Budapest, okt. 21. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Fodor Antal, a magyar szocialista párt jelöltje a pécsi I. választókerületben nyilatkozatot adott ki, amely szerint tapasztalva a választópolgároknak gróf Ráday Gedeonhoz való ragaszkodásukat a jeléstől visszalép.

A diplomáciai sikerből lesz-e politikai siker?

Páris okt. 21. A Libre Parole kisse skeptikus hangon foglalkozik a velencei megegyezéssel, noha már azt is diplomáciai sikernek mondja, hogy Olaszország elméleti megállapodást tudott létrehozni Ausztria és Magyarország között. Abban azonban kételkedik, hogy ebből a diplomáciai sikerből politikai siker is lesz-e? Kételkedik abban is, vajjon elég tekintélyes lesz-e a magyar kormánynak arra, hogy a felkelőket lefegyverezze.

bármilyen ügyes is — így folytatja a Libre Parole. — Della Torretta márkinak kompromisszuma, meg van az a gyengesége, hogy mindet kétértelmű megoldás jellemzi. Még nagyobb gyengesége a megoldásnak a végrehajtáshoz rendelkezésre álló eszközök elégtelensége.

Ujdonságok.

Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomokban. A Nagytöplomban d. e. 10 órakor predikál Baja Mihály lelkész, d. u. 5 órakor Gábor András s. lelkész. Kistöplomban d. e. 9 órakor predikál Uray Sándor lelkész, d. e. 11 órakor predikál Szele György lelkész, d. u. 2 órakor Ury Ferenc theologus. Kossuth-utcai templomban d. e. 10 órakor predikál Varga Jenő s. lelkész, d. e. 8 órakor az ifjusági istentiszteleten predikál Boér Károly választánár, d. u. 2 órakor Uray Sándor lelkész, d. u. 5 órakor Baka Béla s. lelkész, Árpád-téri templomban d. e. 10 órakor predikál Téth János lelkész, d. u. 2 órakor Kiss Andor s. lelkész. Ispóty-templomban d. e. 10 órakor predikál Kiss Andor s. lelkész, d. u. 2 órakor Varga Jenő s. lelkész. Homokkerti imaházban d. e. 10 órakor predikál Könyves Tóth Kálmán lelkész.

Vasárnapi iskolák tartanak: ref. egyház tanácstermében d. e. 11 órakor. Dóczy intézetben d. e. 9 órakor. Kossuth-utca 75. sz. a. d. e. 9 órakor. Homokkerti imaházban d. e. 11 órakor. Negyveti Árvaházban d. e. 9 órakor. Pacsirta-utcai iskolában d. e. 9 órakor. Leány-utcai iskolában d. e. 9 órakor. Csap-utcai leányiskolában d. e. 9 órakor. Eötvös-utcai iskolában d. u. 2 órakor. Diakonissa Otthonban d. e. 9 órakor.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele délután fél 4 órakor a ref. egyház tanácstermében, Egyház-tér 17. — Bibliámagyaráz Nagy István vallásantató lelkész.

Esküvő. Erdélyi Piroska és Muraközy Kálmán f. hó 22-én szombaton déli 12 órakor tartják esküvőjüket a róm. kath. templomban.

Juhász-lakodalmak az Ohaton.

Debrecen város hortobagyi híres bérgazdaságában, az Ohat pusztán magyszerű juhász-lakodalmak voltak. Két ósregi, nagy tekintélyű juhász család gyermekei házasodtak össze: Bagdi Gábor juhász-számadó János és József fia voltak a boldog vőlegények. Bagdi József egy másik híres juhász-számadónak, Mag Mátyásnak szépséges Juliska leányát vette nőül, Bagdi János meg idegenből hozott asszonyt, de a lagzit egyszerre tartották. Pénteken kezdődött a nevezetes juhász-lakodalmak s vasárnap fejezték be. A vendégek száma háromszáz volt. Hogy mi került ott elfogyasztásra, arról némi fogalmat nyújt, hogy a tyuk-husleveshez 16 lány csinálta a csigatésztát és hogy minden vendégnek külön sült tyuk és kalács juttott. A dohányosmítóiban pedig, mely vagy kétszer olyan nagy, mint az Arany Bika diszterme, 125 pár rakta a csárdást. Elég az hozzá, hogy a menyasszonyok a menyasszonytáncal egész konyhaberendezést, sok aprójszágot és vagy 3-3 ezer koronát táncoltak össze, miközben az öregek rendületlenül itták a karcost.

Hálátlan vendég. Zonkin Sándorné, Könyves Tóth Kálmán-u. 27. szám alatti lakost meglátogatta egy erdélyi rokona, Turgyán Demeterné. Több napig volt szívesen látott vendég s aztán elutazott. Turgyánné elutazása után vette észre Zonkin Sándorné, hogy a rokon egy értékes aranyláncát ellopta. Feljelentést tett a hálátlan vendég ellen a rendőrségen, de megállapították, hogy a tolvaj rokon visszament megszállott területre.

Balesetből vérmérgezés. A napokban a debreceni közkörházba beszállították Nagy János egykei legényt, aki az egri káptalani birtok Pusztafőhalom nevű tanyáján dolgozott. Nagy Jánosnak a vetőgép megsértette az ujját. Hogy a vérzést állítsa, Nagy János a trágyába dugta a kezét. Ettől fertőzést kapott. Tegnap nagy kínok között meghalt a közkörházban.

A józsa földigénylők ügye.

Értesülésünk szerint az országos földbirtokrendező bizottság meghozta első, döntő határozatát az alsó- és felsőjózsa földigénylők kérelme ügyében. Kiszajátítási tárgyalás alá kerül a Steinfeld-féle 3000 holdas macsi, a Harstein-féle 1998 holdas szentgyörgyi uradalom s az Aufricht féle 500 holdas birtok. A bíróság döntése már megérkezett Hajdu vármegyéhez és a kiszajátítás ügyében 30 nap alatt ki kell tűzni a tárgyalást.

Szabaddóműves „hitre” akarta adni a leányát. Orosházáról írják ezt a kis hírt, mely elszomorító példáját mutatja annak, hogy milyen eredményt érnek el a dolgok valódi értelmét fel-fogni nem tudó, egyszerű emberekkel a lelketlen népbudítók. Horváth József csorvási lakost, mert mostohaleánya az iskola-és templomlátogatást elmulasztotta, az új törvény értelmében megbüntették. Horváth a büntetés feletti dühében berontott az iskolába és az ott levő tanítónő és gyermekek előtt azt hangoztatta, hogy leányát szabaddóműves hitre adja, mert ott nincs Isten. Ő pedig nihilista lesz. — Horváth ellen a járásbírószágon megindították az eljárást.

Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleménye:

Kedvezményes tűzifát a mai naptól kezdve újra osztunk az Egres-kerti fatelepen. Csak hátsáfa van. Ujabb fautalványokat hétfő, f. hó 24-től kezdve fogunk kiadni s erre kérjük a területi megbízottakat is.

Tisztelt tagjaink szíves figyelmét felhívjuk azon körülményre, hogy f. hó 23-án, vasárnap, a nagyvásár alkalmából, fiókarudaink nyitva lesznek, még pedig úgy a fűszer, mint a ruházati osztály, ahova különben nagy választékban érkeztek szövet, posztó, barchet, flanel felék s női és férfi fehérművek, hárnisnyák, szabókellékek, zefírek, vásznak stb.

Könyvkötések

elsősorban kivételben készölnek.
Dávidházy Kálmán R. T.-nál, Fővárosi-utca 9.

Véres verekedés politikai bosszúból. Budapestről jelentik: Csütörtökön délután 2 órakor, fényes nappal, a nyílt utcán egy fiatalember hátulról, orozva meg támadta Gyurkovich Géza székessővárosi iskolaigazgatót, a pestújhelyi keresztényszociálistá párt és EME. alelnököt. A megrénylő Staudinger Frigyes a kultuszminiszterium alkalmazottja, aki a köztisztviselői álló 49 éves pártelnököt politikai bosszúból támadta meg és nyakán, arcán, kezén véresre sebezte.

Rendelet készül a teljes vasárnapi munkaszünetről. A kereskedelemügyi miniszter közölte a kereskedelmi alkalmazottak országos szövetségével, hogy a teljes vasárnapi munkaszünetről szóló rendelet a jövő héten megjelenik. Ebben az ügyben a következő felhívatás közleményt adták ki: Rövidesen meg fog jelenni a kereskedelemügyi miniszternek az ipari munkások vasárnapi szünetét szabályozó új rendelete, mely a kérdést a maga egészében fel fogja ölelni és véget fog vetni a különösen vidéken tapasztalható munkavállalásának. A rendelet magától értetődően a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény kereteihez van kötve és csak addig marad hatályban, amíg ennek a törvénynek már korábban elhatározott módosítása el nem készül. Végsőleges rendezést a vasárnapi munkaszünet ügye csak az új törvénynek életheleptetése után nyerhet.

A kötelesség áldozata. Szarka Lajos fogházörmester Szilágyi János 21 éves fegyencet vonaton szállította Kecskemétre a gyulai fogházba. A fegyenc utközben a kocsi perronjára kíváncskozott. Mikor az őrmester odakísérte, Szilágyi egy hirtelen mozdulattal felrántotta a kocsi ajtaját s leugrott a robogó vonaról. A kötelességtudó őrmester nyomban utána ugrott. A fegyenc eltűnt. Az őrmestert pedig vérbe fagyva találták meg a pályatesten. Súlyos sérüléseket szenvedett.

Nyukosz hirdetemény. Értesitem a tagokat, hogy a burgonya és bab kiosztás f. hó 24-én, reggel 7 órától kezdetét veszi a Margit-fürdő melletti (Lukács-télepen). A kiosztás tart 3 napig, naponta délelőtt 7-től 1-ig, délután 3-5-ig. Mindazok, akik a jelzett három nap alatt a kedvezményt át nem veszik a befizetett összeget fogják visszakapni s további igényük megszűnik. A beszállítást a városi köztisztviselői vállalat mm-ként 10 koronáért vállalta, így akik velem öbajtják eszközölni a névre szóló zsákot utalvánval együtt nevezett helyen leadhatják. — Ervben felkérem azon tagokat, akik még az utalványt át nem vették, legkésőbb folvó hó 22-ig, délután 5-ig vegyék át. Ellen esetben utalványaik másnak lesz átadva. Nyukosz elnökség.

Legszébb kalapok,
dívatos formákban és színekben.
Frank Edénél a mezeváza mellett

Nagy táncostély a Royalban e hó 23-án, azaz vasárnapján este 7 órai kezdettel.

„Salamander”. A napokban a Ferenc József uton szemünkbe ötlött, hogy egy üzlethelyiségben berendezést készítenek. Kíváncsiak voltunk, milyen új üzlet nyílik itt meg s nem csekély örömmel hallottuk, hogy a világ híré „Salamander” cipőtársaság lerakatot létesít városunkban. Külföldön alig találunk oly nagyvárost, hol ne volna legalább egy-két „Salamander” fióküzlet, sőt a háború után a franciak ezen a téren adták fel először az ellenségeskedést és kész örömmel fogadták a német és svájci „Salamander” cipőket. Szívesen vesszük ezt az új vállalkozást s kíváncsian várjuk, milyen előnyöket hoz Debrecen és környékének ez az új, modern cipőüzlet.

„Apolló Divatruház” Piac-u. és Miklós-utca sarok, holnap, vasárnap nyílik meg.

Ifj. Schaff János táncintézetében a Royalban a gazdálkodó ifjak táncanfolyama, kizárólag polgári csládok részére e hó 24-én, hétfőn kezdődik. Az iparos és kereskedő ifjak tanfolyama e héten megkezdődik, felvétel még van.

Somossy László cég ajánlja: menyasszonyi kelengye, divat-kelme, selyem, flanel ujdonságait.

Vízvezeték, fürdőszoba berendezéseket, javításokat jutányosan, szakemberrel készít: Máthé János, Csapó-utca 24. Telefon: 921.

Színház és alkalmi ruhákat kifogástalanul tisztít Koncz, — Debrecen, Arany János 10.

Messenger Boy vállalat telefon száma 679. Angol királynő szálloda. Éjjeli szolgálat este 10 óráig.

Önmagát dicséri az ujonnan berendezett Albert-féle Belvárosi éttermének kitudó, magyar, házias konyhája, gazdag választéku villásreggelije. Állandó étkezők felvételnek. Tisztviselőknél és kereskedelmi alkalmazottaknak nagy árengedmény. Városház utca 4. szám.

Színház.

Heti műsor:

Csokonai-színház

Szombaton: Danton, dráma C) bérlet. Vasárnap délután: Piros bugyelláris. Vasárnap este: Lengyelvér, operett. Hétfőn: Danton, A) bérlet. Kedden: Offenbach, operett B) bérlet. Szerdán: Fekete lovas, dráma bérletszűnet Csütörtökön: Kis kadét, operett bérlet-szűnet. Pénteken: Kis kadét, bérlet-szűnet. Szombaton: Kis kadét, C) bérlet. Vasárnap délután: Lengyelvér. Vasárnap este: Danton.

A Csokonai-színház jelentése. Ma lesz C) bérletben Pekár 5 felvonásos drámájának: Danton-nak a bemutató előadása. E mozgalmas premiere előadásán a társulat legkiválóbb tagjai kezében vannak a vezető szerepek. Rubinyi Dantonja, Halassy Mariska precíz játéka, Szabó Irma, Arkossy, László, Bánhidy, Szigeti, Lukács Julia, Nádossy, Heltay biztosítják a legnagyobb sikert.

A Denevérek klubja az Uránuszban szombat és vasárnap látható. Szombat d. u. 5-kor fél, 7 és 9-kor rendes helyárrakkal. A világhírű óriás, atléta: Galaor bámulatos erejét mutatja be a filmen, az érdekes jelenetek és csodás trükkökben. A „Fogat fogért” 2 felv. vigjáték is ugyan akkor látható.

Marcella. Dráma, Lamberto herceg kastélyában és „Pali kalandjai szárazon és vizen”, bohózat, a Meteor mozgóban kerül bemutatásra, 23-án vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor, rendes helyárrak mellett. Jegyelővétel d. e. 10 órától.

„Ha megfújják a trombitát”, óriási sikerű, hazafias muzikaszkeccs, tánccal, dalokkal, minden előadásban zsufol tházak zajos tapsa mellett kerül bemutatásra. Ma, szombaton három előadás lesz: d. u. pont fél 4, este 6 és fél 9 órakor. mérsékelttel felémelt helyárrakkal. Jegyek még korlátozott számban az Urániában d. e. 10—12, d. u. 2-től. Holnap, vasárnap utóljára! Fél 4, 6 és fél 9 órakor.

Még a lenszomorubb embert is megkacagtatja a Gólyaszövetség!

A hetedik nagv hatalom, „A rikkancs-király” és Nöböd 4. és 5. kalandja hétfőn és kedden az Urániában lesz műsoron. — rendes helyárrakkal, 5, 7 és 9-től.

Aragoniái véreb, történelmi dráma, Napoleon idejéből, kerül ma műsorra a Vigaszínház mozgóban. 5 órakor fél helyárrak, 7 és 9 órakor endes helyárrak. Főszerepeket játsszák: — Hanna Ralph és Emil Jannings.

„Alom”, Zola Emil rendkívüli szép 6 felvonásos regényét mutatta be tegnap az Apolló. A francia színészek kitűnő játéka és a classicus rendezés nagy tetőzést aratott. A mai előadások 5, 7 és 9 órakor.

A „Gólyaszövetség” hétfőn kerül bemutatásra az Uránuszban. Négy felvonásos, mesésen szellemes vigjáték ez, melyre csak 16 éven felüliek válthatnak jegyet, mert...

Agyonnevetheti magát a Gólyaszövetség képen!

Gunnar Tohnás s Clara Wieth közkedvelt dán művész-pár játékaival a „Koldus grófnő”, modern társadalmi szerelmi történet 4 felvonásban, pompás kiegészítő műsorrall: szerdán, csütörtökön az Urániában.

Az Apollóban hétfőn egy első rangú társadalmi dráma „Egy orvos regénye” kerül bemutatásra.

MODIANO CLUB-SPECIALITÉ
cigarettafüvegy és cigarettafüvegy
a háború előtti hasonlíthatatlan elsőrendű minőségben kapható!

Figyelmeztetés: Minden hüvelyben és minden cigarettafüvegyben a nyitási utasítással együtt a gyártási dátum is látható!

Központi iroda
Budapest,
VIII. Miksa-u. 4.

SZIREK ANDRAS
uri- és egyenruha szabóháza
egyenruházati sapkák raktára
Szent Anna utca 1. szám
Telefon szám 500.

Tiszta fehér **benzin**
literje 55 K.
a Pannónia Garageban
Piac-utca 42.

A debreceni országos vásárt alkalmával egy nagyon szép
Karlsbadi porcellán
árú lesz olcsó áron elárusítva.
Finom porcellán tányérok 20 K-tól 30 K-ig, kávé vagy teás csészék 10 K; ezenkívül minden féle kávéházi, vendéglői és háztartási edények kaphatók.

Árusítás a Nyugati-soron.
ÖCSKA
vasat, rezet és minden nemű fémet legmagasabb árárt veszek. — Kovácsoknak használatot becsesérek. Nagyobb tételeit elszállítok.
STEINER, Főúj-u. 110.

Az István gőzmalomnál
egy, a magyar és német levelezésben teljesen jártas
irodatiszt
azonnali alkalmazást nyerhet. Olyanok, akik gyors és gépirást tudnak, előnyben részesülnek. Irásbeli ajánkozások a vállalat igazgatóságához intézendők.

Árverési hirdetemény
Murvai József bérkocsis debreceni (Böszörményi-ut 18.) lakos megkeresésére közhírré tesztem, hogy Brenner József lökerekedő, nyiregyházi (Bethlen-utca 32.) lakos eladótól megvett, de elaló által járlat nélkül átadott egy darab 6 éves sárga csillagos kanca lovat Debrecenben, folyó hó 23. huszonharmadik napján, reggel 8 órakor a 16 vásártéren eladó terhére és vesztélyére megtartandó nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek el fogom adni.
Kikiáltási ár 30.020 harmincezer korona, de szükség esetén a 16 ezen alul is eladatik.
Vételi illeték és állatforgalmi adót a vevő viseli.
Debrecen, 1921. évi október 19.

Dr. Mándl András
mint dr. Lintner Sándor debreceni kir. közlegyzőnek a debreceni kir. közlegyzői kamara 19/1920. számú rendeltetésével kirendelt helyettese

Ha Budapesten jár
javíttassa a fogait
Guttermuth János
fogmütermésben
a szápad és nélküli
fogsor feltalálójánál!
Baross-tér 18 szám alatt,
(Kéleti pályaudvar mellett)

